

I pogrebna društva posvećena sv. Anti

Poštovani štovatelji svetog Ante!

Kada sam započeo bližu pripremu za uređivanje ovoga broja *Glasnika svetog Ante*, počeo sam razmišljati i o tome što ću napisati u ovoj rubrici! Budući da ovaj broj izlazi uz blagdan zaštitnika naše crkve i samostana, logično bi bilo, razmišljao sam, da napišem nešto što ima veze sa svecem cijeloga svijeta, sa sv. Antom Padovanskim. I onda mi je, iznenada, na um palo nešto zanimljivo!

Naime, o dubokoj višestoljetnoj ukorijenjenosti i općoj raširenosti nježne pobožnosti prema svetom Anti u BiH napisan je nemali broj dužih ili kraćih tekstova i puno se toga zna. Pisali smo o tome u nekoliko navrata i na stranicama Glasnika. U prilog tvrdnji o posvemašnjoj raširenosti spomenute pobožnosti govori i činjenica da je u našoj zemlji najviše župnih crkava, čak 25, posvećeno upravo ovom katoličkom svecu. Njemu su također posvećena i tri franjevačka samostana: na Humcu kod Ljubuškog (sa istoimenom župom), u Dubravama kod Brčkog (župa je Bezgrešnog začeca bl. Djevice Marije) i na Bistriku u Sarajevu (bez župe). Posvećene su mu i mnoge područne crkve, brojna groblja i grobljanske kapelice. I sve se ovo poprilično dobro zna.

No, manje je poznato da u nekoliko naših bosanskohercegovačkih gradova postoje i pogrebna društva koja nose ime sveca iz Padove. Tako, Katolička pogrebna društva *Sveti Anto* postoje u Zenici, Mostaru, Jajcu, Bugojnu i Sarajevu (u jednom od sljedećih brojeva pisat ćemo o njemu!). Strpljivije propitivanje bi zacijelo otkrilo još poneko! Neka od njih kontinuirano djeluju više od 70 godina!

Sveti Anto Padovanski je, dakle, po mnogočemu doista izniman. Nije prošla ni godina dana od njegove smrti kako je uzdignut na čast oltara. Potom se njegovo štovanje iz Italije nastavilo širiti diljem svijeta: postalo je sveopće u Crkvi, a prešlo je i granice Katoličke crkve. Danas nema naroda koji ga ne poznaje i nema vjernika koji mu se ne utječe u raznim svojim potrebama. Spomenuti detalj s naših prostora ide u prilog uvjerenju kako bi mu, uz ono Padovanski, s pravom pristajao i naziv Bosanski!

Ugodni dani odmora i čitanje našega Glasnika!

Urednik

I pravednost je Božje ime

Iskustvo povijesnoga Boga provocira na djelovanje, na zauzimanje da bi se nepravedni odnosi i u Crkvi i u društvu promijenili u pozitivnome smislu

„Ne radi se samo o ljubavi, nego i o pravednosti“, napisao je nedavno za jedan njemački tjednik teolog Johann Baptist Metz, objašnjavajući tko je Bog, kakav je i kako bi se o njemu trebalo govoriti i razmišljati u suvremenoj Crkvi i društvu. U svojoj prvoj enciklici *Deus caritas est* papa Benedikt XVI. istaknuo je da je ljubav prvo ime za Boga. Metz, koji je i kod nas postao poznat posebno po nedavno prevedenoj knjizi *Memoria passionis. Provokativni spomen u pluralističkome društvu*, vraća kršćansko iskustvo na pravednost kao Božje ime. „To će biti njegovo ime... Gospodin naša pravednost“ (Jr 23,6), stoji u knjizi proroka Jeremije kao podsjećanje na jedno ime Božje, posebno važno za današnje iskustvo Boga u vremenu kada Crkva, koja je sama sebe proglasila nositeljicom Božje poruke, s jedne strane gubi vjerodostojnost upravo nepravednim, skandaloznim postupcima svojih svećenika pedofila, a

s druge strane nepravednim i još skandaloznijim dugogodišnjim „stavljanjem pod tepih“ tih slučajeva gotovo na svim meridijanima svijeta.

Bog koji prati čovjeka

Vjerodostojnost Crkve i kršćanstva u vremenu sveukupne krize teško se može očuvati upornim ponavljanjem istine o blagome i dobrome *Bogu ljubavi*. Upravo se židovsko-kršćanski Bog, objavljen kao Bog djelatan u ljudskoj povijesti, u čovjekovu konkretnome životu, u Bibliji pokazao kao onaj koji čovjeka prati u onim mučnim, teškim, krajnjim situacijama njegova života. Kao Bog koji je nazočan u povijesti patnje, koja je nutarnji sadržaj i povijesti i ljudskoga iskustva.

Bez iskustva blizine Boga pravednosti nije moguće osmisliti ljudsku, toliko puta nevinu patnju, stradanja u masovnim likvidacijama milijuna ljudi samo u 20. stoljeću sve do ratova koji su vođeni i u našoj zemlji, kada su nevini ubijani samo zato što ne pripadaju nekoj etnonacionalno-religijskoj zajednici.

Kršćani se na svojim liturgijskim sastancima, različito i šaroliko, uvijek sjećaju Isusa iz Nazareta, i u sjećanju na njegovo stradanje i na njegovo beskompromisno povjerenje u Oca, oni svaki put iznova prizivaju u svoje živote i u konkretni svijet upravo Boga koji je *pravednost*. Nadaju se da moćni i silni nemaju zadnju riječ, iako sva logika svijeta potvrđuje da imaju, nego da oni koji su na rubu, koji pripadaju „povijesti ljudske patnje“ uvijek iznova nalaze jednoga Pratelja ili Osloboditelja u čije ruke polažu sve što imaju i sve čemu se nadaju.

Iskustva ljubavi

Bog kao pravednost nije suprotnost ivanovskome *Bogu ljubavi*. Međutim, iako riječ ljubav kad ju se izvan suvremene *seksističke* zlorabe ispravno pročita, još čuva svoje bitno značenje za iskustvo Božje nazočnosti u svijetu, ona u suvremenome govoru svakako zvuči pomalo istrošeno, blijedo i nejasno. Slično kao

što zvuče i parole proklamirane u Francuskoj revoluciji: *jednakost, bratstvo i sloboda*. I još kad ju se poveže s *praksom ljubavi* koju Crkva ili crkve provode u konkretnome životu, onda se ljubav pretvori u ideologijski pojam kojim se maše i o čemu se i na oltarima propovijeda na sva usta, često bez ikakva značenja i bez ikakve veze s konkretnim životom i njegovim konkretnim potrebama.

Iskustvo je povijesnoga Boga, Boga čije je ime pravednost, kako kaže Metz, „opasno sjećanje“ u konkretnome društvu. Ono provocira na djelovanje, na zauzimanje za to da bi se nepravedni odnosi i u Crkvi i u društvu promijenili u pozitivnome smislu. Takvome Bogu ne treba se samo sklopljenih očiju „klanjati pred presvetim sakramentom“, nego se u konkretnim životnim patnjama stalno spominjati njegove nazočnosti i njegova prijateljstva prema čovjeku.

Jedna takva kriva „mistika zatvorenih očiju“ bez svoje jasne političke ili političko-socijalne dimenzije rado zloropotrebljava Boga ljubavi da bi „omekšala“ težinu i jasnoću evanđeoskoga proročkoga govora koji urliče za pravednijim društvenim poretkom ovdje, kod nas, u našoj zemlji, ali i za pravednijim i odgovornijim uređenjem cijeloga suvremenoga društva, koje grca u različitim krizama. Ne samo u ekonomskoj nego i u socijalnoj, etičkoj i ne manje važno, u krizi osnovnoga povjerenja u čovjeka i njegovu mogućnost da s Bogom može osmisliti i svoj život i pravedni društveni poredak.

Franjo NINIĆ

Drugi - prokletstvo ili mogućnost ljubavi?

Dok je nekoć vrijedilo pravilo: drugi - to je grijeh, drugi - to je nesreća, drugi - to je vuk, drugi - to je prokletstvo, Isus je preokrenuo i ponašanje i izričaj u sasvim novu zbilju: drugi - to je mogućnost ljubavi

Svakidašnje nam iskustvo svjedoči o tome kako čovjekovu dušu razdiru brojni nemiri, svakovrsna nezadovoljstva, razočaranja, nerazumijevanja - pa čak i onih najbližih, nezahvalnosti, razne bolesti, materijalna nemaština ili pak briga za stjecanje još većega bogatstva. Štoviše, i čovjekov svijet je pun takvih stanja, što vrlo često dovodi do očaj-

nja jer se ne nazire nikakav izlaz. Posvuda se zapravo osjeća nesmiljena borba za stjecanje što više materijalnih dobara, za postizanje što veće društvene moći i za stavljanje što većega broja ljudi u svoju službu - zapravo njihovo izrabljivanje. Zbog toga nastaju nemale društvene napetosti, izbijaju veći ili manji ratovi, čine se svakojaki zločini. Zlo zapravo postaje motivom djelovanja. Od svega je zacijelo najtragičnije što se drži da zlo čini uvijek onaj drugi i da njega nije, ne bi bilo ni zla.

Pobijediti zlo u sebi

Ako je tomu tako, a iskustvo pokazuje da nažalost veoma često jest, onda se iz kršćanske perspektive postavlja opravdano pitanje: što bi se trebalo činiti, kako mijenjati takva stanja i činiti svijet ljudskijim, a život sretnijim? Iz Isusove poruke razvidno je kako se vlastito zlo treba pobijediti u sebi otklonom ili obraćenjem, a tuđe zlo također u sebi - ali patnjom opraštajuće ljubavi. To bi praktički značilo da bi čovjek trebao prestati razmišljati kako je za sve zlo na ovome svijetu odgovoran drugi, te u popravljaju stanja krenuti prvenstveno od sebe i svojih vlastitih životnih promašaja. Kad se, i ako se to dogodi, čovjeku je otvoren put ka ozdravljenju i duhovnom iscjeljenju, budući da zlo doista čini čovjeka bolesnim. Međutim, najteži je oblik nedvojbena kad netko nije u stanju ni načelno dovesti u pitanje vlastitu ispravnost, vlastitu pravednost i sumnjivu vlastitu nedodirljivost. U takav svijet ne može nitko prodrijeti. S takvim se bićem ne može jednostavno ni surađivati, ni živjeti. Takav je duboko nesretan u sebi i čini ljude oko sebe također nesretnima.

Da bi čovjek mogao pobijediti vlastito zlo u sebi i podnijeti u ljubavi tuđe zlo, potrebna je doista čvrsta vjera u moć dobra, potrebna je vjera u Boga kao u doista dobrog Boga. I biblijsko, ali i svakidašnje iskustvo ukazuju na to kako materijalne stvari mogu rastavljati ljude, kako ih mogu činiti nesretnima i ko-

načno kako mogu biti preprekom da čovjek postane sretan i stupi u zajednicu s Bogom, ali i u zajednicu s drugim ljudima.

Sve su suze jednako bolne

Ruski pisac Aleksandar Solženjcin u svome djelu *U prvome krugu* veli kako ljudi koji se nađu u logorima, lišeni materijalnih stvari koje ih inače rastavljaju, u svojoj ogoljenosti pokazuju da je biti čovjek kudikamo dublje nego što se na površini pokazuje. Tada uviđaju da je svačija nevolja jednako teška i svačija suza jednako bolna, bez obzira na to kojega vjerskoga uvjerenja netko bio, koje boje kože, ideološkog opredjeljenja, bez obzira na to kojoj naciji pripadao. Tada imaju mogućnost uvidjeti da je svačije zlo jednako opasno i da je svačiji zločin jednako zločin. Uostalom, to pokazuju i iskustva onih koji se razbole i tek tada uoče da je sve ono što su stjecali u usporedbi sa životom zapravo bez vrijednosti. Ali zar je potrebno da netko dospije u logor, ili da se teško razboli, da bi to uočio?

Potrebno je reći da je Isus učinio najveću revoluciju na svijetu i s najdalekosežnijim posljedicama: *to je revolucija istinske ljubavi* te tako pokazao da se istinska promjena svijeta ne događa silom i nasiljem. On je zlo pobjeđivao u sebi solidarnim nošenjem i patnjom ljubavi. Dok je nekoć vrijedilo pravilo: drugi - to je grijeh, drugi - to je nesreća, drugi - to je zlo, drugi - to je vuk, drugi - to je prokletstvo, Isus je preokrenuo i ponašanje i izričaj u sasvim novu zbilju: *drugi - to je mogućnost ljubavi*. Ako bismo ovu spoznaju nosili kroz život kao duboko uvjerenje, i sami bismo izvršili revoluciju ljubavi ponajprije u sebi, ali i u zajednicama gdje živimo. I iz nas bi u tom slučaju u ovaj svijet izišla pozitivna energija ljubavi koja bi svijet nemira pretvarala u svijet sporazumijevanja i mira, a civilizaciju mržnje i sebičnosti u civilizaciju ljubavi i života.

Božo LUJIĆ

Narodne izreke: O LJUBAVI I MRŽNJI

Jaka ljubav rađa sto puta jaču mržnju!
Japanska

Ljubav i mržnja nisu pravedni suci!
Mađarska

S omrznutim i na polju je tijesno!
Ruska

Kad se ljubav pretvori u mržnju, onda ona nema mjere!
Nizozemska

Malo volimo sebe kad nekoga mrzimo, ali kad volimo samog sebe, mrzimo pola svijeta!
Kineska

**Razgovor s teologom
Bonifacom Mabanzom**

Afrika je velikodušni kontinent

Afrikanci susreću bijelce, strance iz bivših naroda porobljivača, u pravilu prijateljski i s respektom. Afrika nije zlopamtiva, kao neki drugi dijelovi svijeta

Ove se godine u Južnoj Africi igra Svjetsko prvenstvo (SP) u nogometu. O tome prvenstvu, o krizi i nadama crnoga kontinenta u njemačkom časopisu *Publik-Forum* objavljen je razgovor s katoličkim teologom iz Konga, Bonifacom Mabanzom (1972). Ovaj teolog pripada afričkoj struji teologije oslobođenja. U njemačkoj je nedavno izašla njegova zanimljiva knjiga: *Pravednosti mora biti za sve. Kritika globalizacije iz afričkoga kuta*. Prenosimo u našem *Glasniku* dio ovoga razgovora koji je vodio urednik Thomas Seiterich.

Panafrički projekt

Kakvo je aktualno stanje u Africi?

Upravo sam se vratio s duljega boravka u Južnoj Africi. Dolje su ljudi oduševljeni predstojećim Svjetskim prvenstvom u nogometu. Jedan takav *mega* sportski događaj nije do sada nikada organiziran u Africi. Vlada Južne Afrike od ovoga je prvenstva napravila panafrički projekt, koji se ne tiče samo jedne nacije nego svih Afrikanaca.

Vi ste, kao afrički teolog oslobođenja, kritički gledali na SP?

Na početku je kod mene i bila samo kritika. Jer gramziva FIFA, međunarodne građevinske tvrtke i turistički koncerni prave tamo veliki „biznis“. Moćni se samo predstavljaju, u sjaju nogometnih zvijezda - ali što ostaje

Boniface Mabanza

od čitavoga spektakla na kraju, gospodarski gledano, za potrebe većine siromašnoga stanovništva?

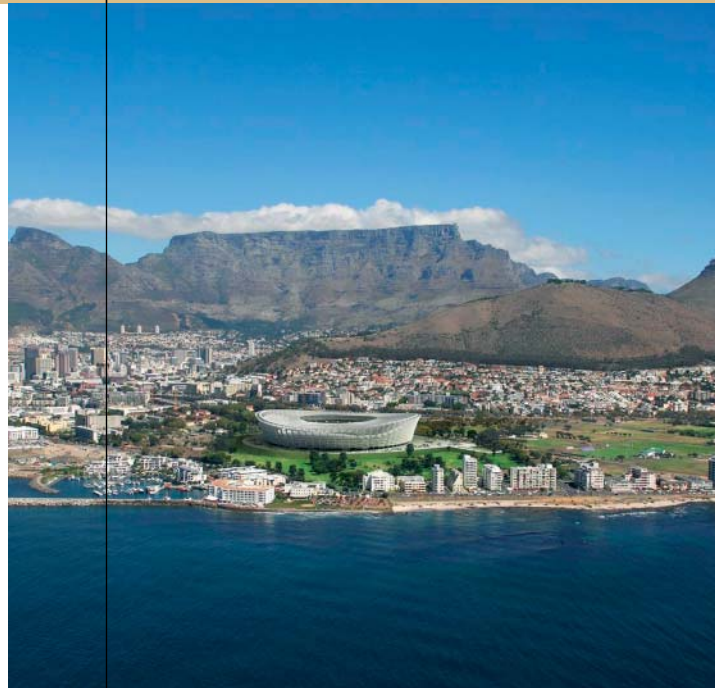
Nova Južna Afrika

Jeste li onda promijenili mišljenje?

Da, nakon dugogodišnjih kritika i sukoba vidim sada više ono pozitivno. Na primjer, u mjestima gdje će se igrati prvenstvo gradi se odličan sustav javnoga prijevoza, samo za SP. To se događa u državi čiji je javni prijevoz još pola desetljeća nakon kraja apartheida još uvijek bio javni prijevoz određen tim apartheidom. Konkretno: milijunski gradovi, kao što je Johannesburg, nemaju funkcionalnoga metroa, gradskih autobusa ili željeznice. Tijekom apartheida bijelci su se uglavnom vozili privatnim automobilima. Ova se mizerija sad mijenja upravo zahvaljujući SP. Bez nje nikada ne bi za građane bilo ovih investicija.

Što bi SP moglo donijeti Južnoj Africi?

U Republici Južnoj Africi, koja je unutar lomljiva, podijeljena između bogatih i siro-

Stadion u Cape Townu

mašnih i do danas ranjena rasizmom apartheida, radi se zapravo o *National Building* (formiranju nacije). To bi značilo: usprkos svim teško prevladivim suprotnostima treba nastati jedna nova, višebojna, moderna nacija, jedna „nacija duge“. Za to SP daje šansu. Mudri Nelson Mandela znao je kako to uraditi: doveo je Svjetsko prvenstvo u ragbiju u Južnu Afriku te doveo crne i bijele Južnoafrikance da se raduju uspjehu isključivo bijelcima popunjenoj ragbi reprezentaciji svoje zemlje. Veličanstveno je to bilo. Upravo zbog toga jer se do 1994. mislilo i smatralo da je ovaj sport prestižna odlika apartheidskoga sustava. U slavlju na stadionima i pred televizorima raste i razvija se nova nacija.

Tko će biti svjetski prvak?

Kao panafricanac želio bih finale između Obale Bjelokosti i domaćina Južne Afrike. Ali kao Afrikanac koji dugo vremena živi i radi u Njemačkoj nadam se dobrome uspjehu i njemačkoga *Elf*-a. U toj reprezentaciji igraju, kao profesionalci, igrači s afričkim ili turskim podrijetlom.

Jednodimenzionalno razumijevanje Afrike

Mogu li Europljani uopće razumjeti Afriku?

Rijetko sam susretao u Europi ljude koji su u stanju razumjeti ekstremno komplicirane i proturječne afričke prilike i njih pravilno poredati. I oni dobronamjerni Europljani koji se zanimaju za neku od afričkih država, jer podupiru tamo neki od razvojnih projekata, razumijevaju ono što saznaju iz posjeta, mailova, filmova ili pisama, i to često jednodimenzionalno.

Što je, u korijenu, zapravo Afrika?

Afrika je, najdublje gledano, tako velikodušna i tako srdačna. Puno više nego čitav ostali dio svijeta. Afrika je stoljećima, u suradnji s domaćim despotima, iskorištavana i ponižavana od strane europskih, američkih i arapskih robovlasnika. Kasnije je patila od strane Europe i kolonijalnih snaga, koji su je 1884. u Berlinu podijeli i podjarmili. Do danas Afriku muči rasizam i prezir, kao i brutalno izrabljivanje. U tome masovno sudjeluju i afričke elite. Ipak, Afrikanci susreću bijelce, strance iz bivših naroda porobljivača, u pravilu prijateljski, bez *ressentimenta* i s respektom. Afrika nije zlopamtiva, kao neki drugi dijelovi svijeta.

Od čega Afrika ponajviše boluje?

Afrika ponajviše boluje zbog neobazrive vanjske orijentacije svojih elita. Ova orijentacija sprečava vlastiti, nutarnji razvoj Afrike. Zbog toga nema održivoga razvoja. Gospodarstvo je usmjereno na izvoz, puno jače nego bilo gdje u svijetu. Budući da su cijene za dobra koja Afrika izvozi u svijet tako niske, vegetira ovaj potencijalno bogati kontinent, izuzimajući nekoliko iznimaka, u velikoj materijalnoj bijedi.

Publik-Forum, Nr. 9, Mai 2010, str. 14-15.

S njemačkoga: Franjo NINIĆ

Svet - religiozan - duhovan

Danas se nalazimo u dosta izmijenjenom vremenu. Ne govori se toliko o svetosti po uzoru na Boga i na njegovo milosrđe

Nekada se u Katoličkoj crkvi mnogo više govorilo o tome kako svi kršćani trebaju postati sveti. Svetost se vezala za Boga, jer on je jedini istinski svet. I zahtjev da se bude svetim temeljio se najviše na Božjem savršenstvu, na njegovom milosrđu, pa se od kršćana – slijedom Isusove riječi iz Govora na gori – tražilo da budu milosrdni kao što je Otac milosrdan prema svim ljudima, i dobrim i zlom, i prema neprijateljima.

Što znači: Krist da - Crkva ne?

Nešto kasnije, kad su ateizam i vjerska ravnodušnost zahvatili društvo, kad se govorilo da religija dolazi svome kraju, počelo se - nasuprot tim strujama - inzistirati na tome da kršćani trebaju biti religiozni, da trebaju jasno iskazivati svoju pripadnost religiji, religijskoj instituciji, poštivati religijske autoritete, prakticirati religijske istine i ponašati se prema moralnim propisima svoje religije. Veliki broj kršćana, međutim, sve je više odstupao od religijskih struktura, od župnih zajednica, od Crkve uopće. Govorili su da osobno vjeruju u Boga, u Isusa Krista, ali da ne mogu pripadati religijskoj instituciji. Nekad se taj stav izražavao i pojednostavljenim sloganom: Krist da - Crkva ne!

Danas se nalazimo u dosta izmijenjenom vremenu. Ne govori se toliko o svetosti po uzoru na Boga i na njegovo milosrđe. Oslabila je i napetost, ili se barem toliko ne problematizira, između individualiziranog vjerovanja i crkvenoga pripadanja. Ne govori se o Bogu s kojim bi se uspoređivali i pro-

suđivali naši postupci. Pozivanje na Isusa i njegovo evanđelje događa se tek usputno, izvanjski, za „obranu“ svojih svojevrijednih individualnih projekata.

Duhovnost može značiti mnogo toga

Slično je i s pripadanjem crkvenoj zajednici. I ono je najčešće samo formalno. Izvanjski se, sve do licemjerja, obećava poslušnost autoritetu, a crkvena struktura sve je manje zajednica Isusovih učenika, a sve više prostor osobnih promocija svećenika, a i vjernika, sve do ekshibicionizma dugih molitava, visoko afektivnih, ali sterilnih i neobvezatnih druženja i lakih psihoutjeha. Danas se dakle najviše traži da se bude duhovan, pri čemu duhovnost može značiti mnogo toga.

Emmanul Mounier, francuski kršćanin, laik, pisao je godine 1939. kako „povijesni trenutak traži od pape, poglavara kršćana, da bude angažirani svetac i u isto vrijeme neovisan političar.“ Papa je tada bio Pio XII., obrazovan, pobožan, ali politički neodređen prema pošasti fašizma i nacionalsocijalizma, aristokratski udaljen od svijeta.

Suvremeni religijski stručnjaci po našim crkvama smatraju da povijesni trenutak traži od vjernika da budu samo duhovni, to jest neangažirani *drveni* sveci, protivni svijetu, tvrdi na tuđu patnju i neosjetljivi za socijalne, ljudske probleme, sa što više obreda, molitava, štoviše pogleda i dodira kipova, klanjanja, općih duhovnih fraza, te da se klone pokvarena svijeta „kojim je ovladao đavao“. Jer doista, kao da se i Bog izvukao iz svijeta, udobno se smjestio u crkvu, u pozlaćene tabernakule i monstrance - među svoje. Zato u crkvi treba biti što angažiraniji, zanosniji, teatarski i scenski opremljeniji, brbljaviji, što više zatomiti glasove nepravde izvana, mučnu i besmisleni šutnju svakodnevice.

Ivan ŠARČEVIĆ

Duhovni put sv. Franje (II)

Franjo pred Raspetim

U mladosti je Franjo Asiški sanjao o slavi i moći koje bi mu pribavilo viteštvo. Otac njegov, Pietro Bernardone, sanjao je o sinu trgovcu koji bi mu uveličao obiteljsko bogatstvo. A Bog je sanjao nešto sasvim drugo.

Trebalo je vremena da Franjo otkrije Božji san za sebe ili volju Božju. Ovo vrijeme otkrivanja Božje volje i prijanjanja uz nju jest vrijeme obraćenja ili vrijeme duhovnog rasta. Duhovni rast odvija se u fazama kroz važne životne događaje.

Kako se to događa kod Franje?

Franjo u sebi otkriva čežnju za drugim. Čezne da netko čezne za njim. Čezne da Bog čezne za njim. Franjo doživljava da ga Bog gleda s križa i da ga ljubi. Zato dirnut poziva ljude da prepoznaju Boga i Njegovu ljubav uzvikujući naglas: *Ljubav nije ljubljena!* U ovoj fazi Franjo doživljava Boga ljubavi koji trpi. To je ljubav s križa. Raspeta ljubav. To je ljubav koju nalazimo u svim patnicima, braći i sestrama.

U ovoj fazi čežnje pronalazimo svjetlo Božje ljubavi. Zato Franjo pred Raspetim u sv. Damjanu moli: „O uzvišeni i slavni Bože, rasvijetli moje srce!“

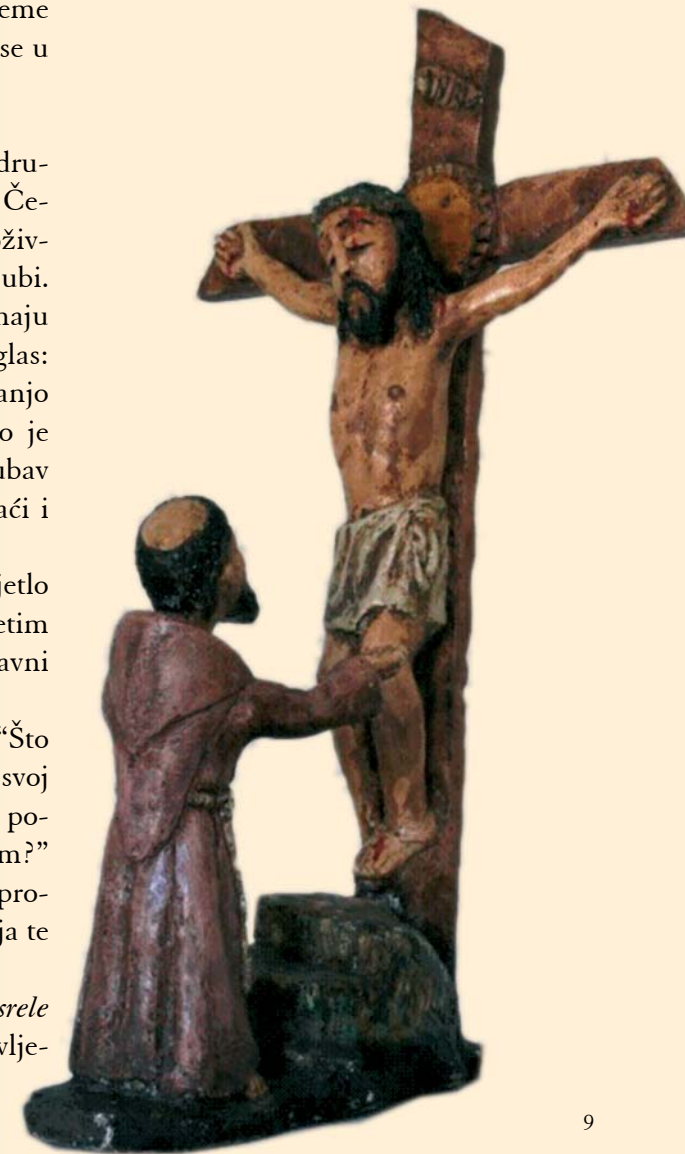
U Evanđelju Isus pita patnike: „Što hoćete da učinim?“ On ne nameće svoj put drugima. Slijepcu Bartimeju povjerljivo kaže: „Što hoćeš da ti učinim?“ Bartimej odgovara: „Učitelju moj, da progledam!“ „Hajde - reče mu Isus - tvoja te vjera spasila!“ (Mk 10, 51-52).

Bartimej je ozdravio jer su se *susrele dvije čežnje*: njegova čežnja za ozdravlje-

njem i Isusova čežnja da ozdravi slijepca. Ovo nam ozdravljenje pokazuje da je naša čežnja za Bogom ujedno i Božja čežnja za nama. Bez čežnje s obje strane ne može biti ozdravljenja.

Za kim ili za čim ja čeznem? Treba li meni ozdravljenje? Od čega bih ja rado ozdravio/la?

Pero VREBAC

**200. obljetnica
rođenja fra Martina
Nedića**

Franjevac s nadimkom Turkuša

Fra Martin Nedić

Crkva i franjevački samostan u Tolisi

Među ukupno 37 franjevaca koliko ih je dosad bosanskoj franjevačkoj provinciji darovalo selo Tolisa kod Orašja čak petnaest njih nosilo je prezime Oršolić. Nešto manje, njih deset, zvalo se Nedić. Neki od tih toliških fratar obnašali su doista odgovorne službe u Bosni Srebrenoj i sasvim zaslužno se njihova imena često s poštovanjem spominju i u naše vrijeme. Čini se ipak da je fra Martin Nedić stariji najveće ime ne samo među svojim rođacima Nedićima nego i među svim drugim franjevcima iz Tolise. Ove se godine navršilo točno dva stoljeća kako je on rođen.

Među vodećim franjevcima svoga vremena

Fra Martin, krsnim imenom Ivan, rođen je 1. travnja 1810. Za njegovo opismenjavanje i školovanje te dolazak u franjevačku zajednicu najzaslužniji je fra Bono Benić mlađi, koji je u vrijeme Ivanova najranijeg djetinjstva bio toliški kapelan. Zapazio je darovitost dječaka i, kada je premješten za kapelana u Kraljevu Sutjesku, poveo ga je sa sobom.

Nakon četverogodišnje pouke i završenog novicijata fra Martin je nastavio školovanje u Subotici, Szolnoku, Egeru i Váczu (Mađarska). Za svećenika je zaređen 1833. Bio je kapelan u Ovčarevu kod Travnika, župnik u Ulicama i Tolisi. U Kraljevoj Sutjesci je (1856-1861) bio i župnik i odgojitelj mladih bosanskih franjevaca. Obnašao je također i službu člana uprave (definitora) Bosne Srebrene (1851-1854), a od 1854. do 1857. bio je poglavar bosanskih franjevaca (provincijal). Umro je 16. svibnja 1895. u franjevačkom samostanu u Tolisi.

Bosanska franjevačka provincija imala je u 19. stoljeću, u vrijeme kad je živio i djelovao i fra Martin, nekoliko izvanrednih pojedinaca. Osim njega tu su još: fra I. F. Jukić, fra G. Martić, fra M. Šunjić, fra L. Karaula, fra L. Dropuljić, fra B. Josić... Vrlo je teško i nezahvalno u ovoj „konkurenciji“ proglašavati onoga najvećega. U svakom slučaju fra Martin je bio među vodećim franjevcima svoga vremena i njegov je ugled bio znatan.

O tome govori podatak da su ga bosanski muslimani ponekad nazivali *vlaškim kraljem*, da mu je sultan podijelio tursko odlikovanje, a bečka ga akademija imenovala svojim počasnim članom. Veliki J. J. Strossmayer, nakon ulaska Austrije u Bosnu, predlagao je i njega za biskupa iako je već imao 70 godina. Prosječan građanin naše zemlje zna ga ponajviše po njegovu spisateljskom radu. On je naime prvi pisac u Bosni 19. stoljeća koji je progovorio stihovima, a njegovo povijesno djelo *Stanje redodržave Bosne Srebrene* bio je prvi pokušaj da se prikaže povijest bosanske franjevačke provincije u tursko doba.

Predstavnik Provincije i graditelj toliške crkve

Fra Martin je djelovao i kao pastoralni radnik na nekoliko župa, i kao odgojitelj franjevačkih kandidata u Kraljevoj Sutjesci, i kao član uprave svoje franjevačke provincije te bio njezin poglavar. No važnije od same službe bio je način kako je on obavljao te službe. A obavljao ih je tako da je bio među vodećim franjevcima svoga doba i jedan od onih koji se ponajviše istaknuo svojim društvenim, socijalnim anga-

žmanom. Nekoliko je puta, kao vrlo sposoban i ugledan franjevac, predstavljao Provinciju i svoj narod u različitim forumima i na različitim mjestima. Tako je bio sudionik vilajetske skupštine 1848. u Travniku kada se raspravljalo o tome koliko će raja od svoga prihoda davati caru. Išao je u Beč na sastanak s carem. Dva puta je branio prava Provincije u Carigradu, posebice u čuvenom njezinu unutarnjem sporu s biskupom Barišićem.

No najvidljiviji i najznačajniji trag nama danas o fra Martinovu velikom djelovanju jest vebna župna crkva u Tolisi koju je on sagradio i u koju je ugradio dobar dio sebe, svoje upornosti i neustrašivosti. Neće se pogriješiti ako se ustvrdi da ju je u onim uvjetima (početak druge polovice 19. stoljeća) i onakvu mogao sagraditi samo fra Martin Nedić. Treba također dodati kako je prije toga on sagradio i crkvu u Kraljevoj Sutjesci, ali je ona porušena i 1906. zamijenjena sadašnjom.

Osim župne crkve u Tolisi je sagradio i župni stan koji je kasnije postao samostanom. I kao obični fratar, a posebice dok je obnašao službu provincijala, zdušno se zalagao u promicanju školstva kako onoga u odgoju i osposobljavanju mladih franjevaca tako i onoga koje je služilo opismenjavanju puka. Njegovim zalaganjem otvorene su škole u Ulicama 1852. i Vidovicama 1854. godine, a počelo građenje škola u Varešu, Dubici i Kraljevoj Sutjesci. Njegova je golemo zaslug da su mladi bosanski franjevci, nakon što je Bosanskoj provinciji sredinom 19. stoljeća bilo zabranjeno slati svoje studente preko Save, mogli nastavljati svoje školovanje u Đakovu.

Prvi ilirac u Bosni

Fra Martin je nazvan *Prvim ilirom Bosne*, a i sam se potpisivao tako (npr. *Ilir iz Bosne* ili *Stari Ilir iz Bosne*). Ime je zaslužio prijateljstvom s Ljudevitom Gajem i svojim pristankom uz njegove ideje ilirskoga pokreta. Osim toga još kao student klerik u Váczu, u Mađarskoj, napisao je svoje poznato djelo *Razgovor koga vile ilirkinje imadoshe u promalitse 1835. godine*. Djelo je tiskano u Karlovcu 1835. i na stranicama između korica ove knjige prešle su ideje ilirizma preko Save u Bosnu. U svojim stihovima fra Martin

zagovara ideju hrvatskoga preporoda i južnoslavenskog jedinstva.

Svakako je zanimljivo i neobično da netko tko je nosio franjevački habit bude nazvan *Turkuša*! A upravo su tako bosanski fratri, njegova subraća, nazivali fra Martina Nedića. A nazivali su ga tako jer je on vrlo dobro poznao turski jezik. Kao inteligentnog mladog svećenika postavila je uprava Provincije fra Martina za kapelana na župama najprije u Fojnici, a onda i u Ovčarevu kod župnika fra Marijana Šunjića da ga poučava u turskom jeziku. Poznavanje ovoga jezika naime bila je u ono vrijeme prava prednost. Jer mnogi su dokumenti bili napisani upravo na turskom jeziku, na sudskim sporovima govorilo se turskim jezikom itd. A fra Martin je bio pravi poliglot; osim turskoga dobro je poznao i latinski, mađarski, njemački, talijanski, perzijski i arapski jezik. Između ostaloga, i poznavanje jezika učinilo je da su fra Martina poznavali mnogi njegovi suvremenici: i predstavnici crkvene vlasti u Rimu, i na carskom dvoru u Beču, i na Divanu u Carigradu, i napose na vezirskom konaku u Sarajevu. Ukratko, svi oni koji su znali za Bosnu i za katolike u Bosni znali su za fra Martina Nedića.

Obilježavanje obljetnice

Program obilježavanja 200. obljetnice rođenja fra Martina Nedića nije nešto izvanredno, ali je dovoljno da fra Martinovo ime, pogotovo kod ljudi iz njegove Bosanske Posavine, bude u našoj svijesti nazočno tijekom cijele godine. Tako tradicionalna kulturna manifestacija *Dani Tolise*, koju svake godine priređuju fra Martinovi sumještani, održavali su se ove godine od 2. do 6. lipnja i gotovo u potpunosti bili su obilježeni sjećanjem na ovoga posavskog i toliškog velikana. *Dani* su završili svečanim misnim slavljem koje je u nedjelju 6. lipnja u Tolisi predvodio provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran. U franjevačkom samostanu bit će negdje u kolovozu, najvjerojatnije 12. kolovoza, otvorenje Muzeja i knjižnice, a vrhunac programa i obilježavanja ove obljetnice trebao bi biti znanstveni skup u franjevačkom samostanu u Tolisi 29. i 30. listopada.

Marijan KARAULA

Molitva svetom Antu

Svetac svih ljudi - teolog i propovjednik

Nadilaženje uskih zavičajnih i nacionalnih horizonata, ozbiljno čitanje i studiranje Svetoga pisma i teologije te oduševljeno propovijedanje Božje riječi, tri su osobine sv. Ante koje često ostaju zasjenjene i zaboravljene

Sveti Anto pripada nizu svetaca koji su život proveli izvan svoga zavičaja, u tuđini. Za razliku od nekih drugih, i onih svetaca na našim prostorima i u našem narodu, Anto je postao svecem svih ljudi. Svetačka ga proizvodnja nije zadržala ni u nacionalnom ni u jednoreligijskom horizontu, pa mu se mole i hodočaste i vjernici drugih vjera. Gledano iz „perspektive bezavičajnosti“ (J. B. Metz), život sv. Ante se približuje biblijskoj slici vjernika – *izlazač iz vlastite zemlje*, ostavljanje poznatog, odricanje od svojih želja i upuštanje u avanturu s Bogom.

Čovjek snuje...

Osim što je odlaskom iz sigurnosti nadraštio lisabonsku i portugalsku lokalnu zavičajnu perspektivu i postao svetac svih vjernika, i to ne samo formalno - službenim proglašenjem Crkve, već i još više praktično preko štovanja diljem svijeta, po čemu je možda i jedan od najomiljenijih svetaca uopće, sv. Anto je suprotno vlastitim pobožnim željama za mučeništvom, o čemu svjedoče njegovi suvremenici-životopisci, i nakon neuspješna misijskog pothvata i bolesti, dospio u Italiju, gdje se u potpunosti posvetio studiju teologije i propovijedanju evanđelja. Njegov životni put svjedoči kako su Božji putovi i planovi s čovjekom često drugačiji od čovjekovih očekivanja i želja.

Umjesto mučeništva, Anto se u potpunosti posvećuje čitanju i proučavanju Svetoga pisma i počinje se ozbiljno baviti teologijom, što među njegovom braćom franjevcima ne nailazi na odobravanje. Činjenica da je sv. Ante u svoje vrijeme bio jedan od boljih poznavatelja Biblije i značajnijih teologa, često se nedovoljno naglašava pa i zaboravlja, jer se o svecu i danas najčešće govori samo kao velikom čudotvorcu. U premještanju ovog naglaska očituje se ponajbolje i odnos vjernika prema svecima i općenito prema vjeri, kako ondašnjih tako i današnjih, koji zaneseni čudotvornom snagom sveca i sami u očekivanju i priželjkivanju čuda, zaboravljaju da se upravo u prihvaćanju Božje riječi i Isusova evanđelja, kako u slučaju sv. Ante tako i uopće u životu vjernika, otkriva i nadaje viši smisao te da je prihvaćanje evanđeoske logike i nove životne paradigme već po sebi čudo koje otvara vrata novim čudima. Tek u kontekstu otkrivanja evanđelja i upoznavanja Isusa iz Nazareta i njegove poruke, štovanje svetaca, pa tako i štovanje sv. Ante, ima svoj smisao.

Uzor za nasljedovanje

Dobro poznavanje Pisma sv. Anto će u svojim mnogobrojnim strastvenim propovijedima podijeliti s drugima. Suvremenici ga opisuju kao velikog propovjednika kojega su

Crkva sv. Ante na Bistriku

Moja crkva

Postoje razne crkve. Ima ih kojima se divite zbog njihove velebne arhitekture, ima ih koje se obilaze zbog njihovih umjetnina. Postoje crkve oko kojih se okupljaju hodočasnici da bi se pomolili svome svecu ili svetici... Ima ih u kojima se osjećate kao stranac, iako to ne morate biti.

Za mene ima jedna crkva u kojoj sam zaista kao kod kuće. Zato je i zovem - mojom crkvom. Franjevačka je to crkva sv. Ante na Bistriku u Sarajevu. U mojoj crkvi sve je tako poznato i drago. U njoj osjećate da svraćaju sv. Anto, sv. Franjo, Majka Božja,... U njoj je Bog tako blizu da s njim možete komunicirati kao s dragim starim prijateljem.

To je crkva koja vas nikada neće razočarati. Pa, ako i niste katolik, možete se lijepo pomoliti i lijepo osjećati i tu i u samostanskom prostoru.

A samostan je kao i svi samostani u Bosni priča za sebe, vrelo znanja, utočište kulture. Na Bistriku nema muzejske hladnoće i mirisa prohujalih vremena kako bi očekivali. Tu je sve svijetlo, toplo, blisko čovjeku i životu, život sam uhvaćen jezikom umjetnosti i ljubavlju.

Zato kad zaista poželim ići u crkvu, odlazim u moju crkvu, u crkvu sv. Ante na Bistriku, u susret sa dragim licima i dragim Bogom.

Drago BOJIĆ

Leona SABOLEK

Ekipa s Bistrika osvojila Uskrskup 2010.

U subotu 10. travnja 2010. u dvorani *Sv. Pavao* u Zenici odigran je *Uskrskup 2010*. Katoličke malonogometne lige Vrhbosanske nadbiskupije Ivan Pavao II. Na turniru je sudjelovalo osam ekipa: Žepče, Podmilanje, Sarajevo-Bistrik, Lug-Brankovići, Novi Travnik, Čajdraš-Zenica, Sjemenište Travnik i Katolički bogoslovni fakultet.

U završnicu polufinala prošli su: Žepče, Katolički bogoslovni fakultet, Lug Brankovići i Bistrik. U polufinalu je ekipa sa Katoličkog bogoslovnog fakulteta pobijedila Žepče rezultatom 5:2, dok je ekipa studenata s Bistrika svladala Lug Branković rezultatom 4:3. Lug Branković je u borbi za 3. mjesto bio bolji od župe Žepče rezultatom 8:5. Za 1. mjesto borili su se samostan Bistrik i Katolički bogoslovni fakultet. Ekipe s Bistrika bila je bolja rezultatom 4:2 i time postala prvak *Uskrškupa 2010*. Iskrene čestitke svim ekipama na fer igri i sportskom duhu.

Fra Danijel RAJIĆ

Uskrсни koncert u crkvi sv. Ante na Bistriku

U crkvi sv. Ante na Bistriku održan je 12. travnja svečani Uskrсни koncert klasične glazbe pod nazivom *Laudamus Te*. Na koncertu su se čule poznate i vrlo popularne skladbe J.

S. Bacha, A. Vivaldija, G. F. Händela, P. Morandija, C. Francka i dr., a izveli su ih troje mladih i doista nadarenih glazbenika: sopran Katarina Kikić, mezzosopran Mateja Skelo i orguljaš Davor Ljubić. Svakako je zanimljivo da njih troje dolaze iz tri različite države: Bosne i Hercegovine, Slovenije i Hrvatske. Koncert u crkvi sv. Ante na Bistriku zapravo je završetak njihove uskršne miniturneje od četiri koncerta u pet dana. Prije Bistrika naime istoimene i istosadržajne koncerte održali su u župnim crkvama u Tuzli, Vitezu i Zenici.

S Uskršnog koncerta

Brojni posjetitelji koji su dobro ispunili crkvu sv. Ante uživali su u dobrim izvedbama poznatih glazbenih djela. Bio je ovo koncert kojim su se ova crkva i ovdašnji franjevački samostan sv. Ante na Bistriku nastavili potvrđivati kao važno, poznato i priznato kulturno središte u glavnom gradu BiH, mjesto gdje se kontinuirano dugo vremena brižno njeguju i glazbena, i likovna, i sve druge umjetnosti...

Mak

Korizmeno hodočašće mladih

Mladi s Bistrika zajedno s Framom Sarajevo u subotu 20. travnja 2010. organizirali su već tradicionalno hodočašće u Međugorje. Uz duhovnu pratnju fra Danijela iz Sarajeva je na hodočašće krenulo oko pedeset mladih.

Kada su stigli u Međugorje, mladi su prvo krenuli na Podbrdo, gdje su penjući se od postaje do postaje molili sv. krunicu. Kod kipa majke Božje u šutnji su svi imali priliku posvetiti se svojim osobnim molitvama. Pri sila-

sku s Podbrda također se molila krunica uz razmatranja i pjesme.

Sljedeća destinacija po planu i programu bila je posjet sirotištu *Majčino Selo* i zajednici za liječenje od ovisnosti *Milosrdni Otac*. Majčino Selo je centar za nezbrinutu djecu u kojem se trenutno nalazi pedesetpetoro djece, a pobliže o njihovu životu, aktivnostima i radu centra objasnila je njihova socijalna radnica. Uslijedio je potom posjet zajednici *Milosrdni Otac* gdje se od raznih ovisnosti (najviše od narkotika) liječi 35 ovisnika. Njihovi članovi Branislav, Srđan i Damir oduševljeno su svojim posjetiteljima opisali rad zajednice i govorili o tome kakav je svakodnevni život u njoj. Svakako, najdojmljivija su bila njihova osobna svjedočenja o tome kako su došli do droge i kako su naposljetku završili u zajednici *Milosrdni Otac*.

Hodočasnici u Međugorje

Nakon njihovih svjedočenja i kratkog obilaska zajednice u kojoj žive momci iz zajednice pripremili su ručak za svoje posjetitelje, a potom je odigrana, unaprijed dogovorena, nogometna utakmica između članova zajednice i malonogometnog kluba *Sv. Anto* s Bistrika. Iako s velikom željom za pobjedom mladići iz zajednice morali su priznati poraz i u znak pobjede stisnuti ruku svojim vršnjacima iz Sarajeva. Zahvalivši na ugodnom gostoprimstvu članovima zajednice, mladi iz Sarajeva žurili su na molitvu krunice u crkvu sv. Jakova. Zatim su u 18 sati imali priliku biti na slavlju sv. mise, nakon koje je uslijedio povratak u Sarajevo.

Marko BAŠKARAD

Susret franjevačke i dominikanske mladeži

U subotu 24. travnja 2010. glazbeni sastav mladih *Antonius* s Bistrika krenuo je veselo prema Zagrebu na već dogovoreni susret mladih. U putničkom kombiju nije nedostajalo smijeha, molitve i pjesme. Po dolasku obišli su neke od znamenitosti grada i susreli se sa svojim prijateljima i rodbinom. Predvečer su se uputili prema dominikanskom samostanu bl. Augustina Kažotića na Peščenici gdje ih je srdačno dočekao i pozdravio fra Tomislav Kraljević.

Susret franjevačke i dominikanske mladeži

Sutradan, na misnom slavlju u 11 sati koje je predvodio fra Danijel Rajić, bio je prisutan velik broj vjernika. Bend *Antonius* na oduševljenje prisutnog puka predvodio je pjevanje duhovnih šansona. Nakon mise upoznali su se i družili s mladima koji su okupljeni u dominikanskoj mladeži. Vjernici su im čestitali što su svojim nastupom i pjesmom uveličali nedjeljeno misno slavlje. Mladi su razmjenili iskustva o angažiranosti u Crkvi. Dogovoren je i uzvratni susret u Sarajevu za mjesec svibanj. Domaćini su upriličili bogat ručak nakon kojeg su se članovi glazbenog sastava okrijepljeni i s pjesmom na usnama uputili natrag u Sarajevo.

Ivana RAJIĆ

Turnir u Čovječe ne ljuti se

U četvrtak 6. svibnja 2010. godine, u Franjevačkom međunarodnom studentskom centru na Kovačićima, Frama Sarajevo organizirala je turnir u igri *Čovječe ne ljuti se*. U svom uobičajenom terminu, četvrtkom u večer, koji je rezerviran za susrete Frame, framaši su odlučili napraviti i organizirati zabavnu večer druženja uz natjecanje u igri. Uvijek atraktivna i svim uzrastima zanimljiva igra privukla je pozornost mnogih mladih te je tako do dana igranja bilo prijavljeno trideset i dvoje natjecatelja.

S turnira u Čovječe, ne ljuti se

Dakako bilo je tu i mnogo mladih koji nisu uključeni u Framu, ali kojima se svigdjela inicijativa zblizavanja i zabave na ovako originalan način. U napetoj i fer igri uz mnogo povika uzbuđenja, ali i razočarenja u prepunom dnevnom boravku franjevačkog studentskog doma, bilo je lijepo i zanimljivo vidjeti mlade ljude, studente, zaokupljene i zabavljene nečim što nije uključivalo alkohol i ostale porive bez kojih danas mladi ne znaju zamisliti zabavu.

Naposljetku, kao najuspješnija i najretnija pokazala se Lidija Pavlović, drugo mjesto osvojio je Matej Marić, a treća je bila Antonela Šimunić. Pobjednici su osim nagrada bili oduševljeni činjenicom da će biti zabilježeni kao najuspješniji u prvom natje-

canju ove vrste, a framaši se nadaju da će i sljedeće godine uspjeti organizirati jednako uspješno turnir, te bi tako ovo natjecanje postalo tradicionalno. Osim pobjednika, naravno, najzadovoljniji cijelim natjecanjem bili su članovi Frame koji su organizirali cijelo druženje, te tako pokazali ostalim studentima i mladim ljudima da je Frama prije svega skupina mladih ljudi koji se druže i sljede put sv. Franje, ali i skupina mladih koji svoja druženja svakako znaju pretvoriti u zabavu.

Marko BAŠKARAD

Napretkova izložba

Iz Male galerije sv. Ante

Uskrsna izložba koju tradicionalno svake godine organizira Napretkova likovna udruga otvorena je **8. travnja 2010.** u našoj *Maloj galeriji svetog Ante*. Na ovogodišnjoj izložbi predstavljeno je 56 radova od 44 umjetnika, članova Likovne udruge HKD Napredak.

Izložbu je otvorio Carlo Costalli, predsjednik talijanske organizacije *Movimento Cristiano Lavoratori*, prijateljske organizacije Napretka, a kritički osvrt na izložena djela dao je Vojislav Vujanović.

Slovensko kulturno društvo *Cankar* iz Sarajeva priredilo je **9. travnja 2010.** u *Maloj galeriji sv. Ante* koncert muškoga pjevačkog zbora *Ljubečna* iz istoimenog mjesta pokraj Celja. Na repertoaru koncerta, koji je priređen za članove ovoga slovenskog kulturnog društva, a kojemu je bio nazočan i veleposlanik Slovenije u Bosni i Hercegovini gosp. Andrej Grasselli, izveden je rukovet slovenskih narodnih pjesama te pjesama što su ih skladali neki istaknuti slovenski glazbeni umjetnici.

S promocije djela S.S. Kranjčevića u izdanju Matice hrvatske Sarajevo

Na tradicionalno hodočašće u Olovo **1. svibnja (2010)**, kojim se u našoj nadbiskupiji otvara svibanjska pobožnost Gospi, išao je jedan autobus vjernika (njih tridesetak) koji se okupljaju u našoj crkvi. Misno slavlje u Olovu predvodio je i ove godine kardinal Vinko Puljić, a hodočasnike iz crkve sv. Ante vodio je gvardijan fra Perica Vidić. Osim njega u ispovijedanju hodočasnika sudjelovala su još četvorica naše subraće (fra Luka, fra Marijan, fra Ivan i fra Danijel), a u sakristiji je pomagala s. Nevenka.

U okviru obilježavanja *Dana Kantona Sarajevo* otvorena je u ponedjeljak **3. svibnja 2010.** u našoj *Maloj galeriji svetog Ante* izložba umjetničke fotografije dvojice splitskih umjetnika Ante Jurčevića i Stjepka Rošina. Izložbu sastavljenu od dviju podjednkih cjelina - Jurčević, *Sve teče...* (10 fotografija) i Rošin, *Kamen* (9 fotografija) - priredilo je HKD Napredak, a otvorio ju je član naše samostanske zajednice fra Marijan Karaula.

Sarajevski ogranak Matice hrvatske i sljedeće će četiri godine kao njezin predsjednik voditi fra Perica Vidić. Njemu će u vodstvu ove renomirane kulturne ustanove

pomagati dopredsjednik vlč. Ivica Mršo i tajnica Nita Tulić. Ovako je odlučeno na 5. izbornoj skupštini koja je održana **11. svibnja 2010.** u samostanskoj *Maloj galeriji sv. Ante*. Među pedesetak nazočnih sarajevskih matičara bio je i gosp. Stjepan Sučić, dopredsjednik Matice hrvatske i izaslanik Središnjice iz Zagreba na sarajevskoj izornoj skupštini.

Skromnom svečanošću obilježena je **26. svibnja 2010.** u *Maloj galeriji svetog Ante* 18. obljetnica postojanja Hrvatskog vijeća obrane Sarajevo. O njegovim prvim danima i kasnijem djelovanju govorili su sadašnji predsjednik HVO Marinko Pejić, Ante Jerković i Zdravko Bodven.

Hrvatsko društvo za znanost i umjetnost iz Sarajeva priredilo je **27. svibnja 2010.** u *Maloj galeriji* predstavljanje dviju novih publikacija. Najprije su o knjizi *Hrvatski pogledi na odnose između hrvatskoga, srpskoga i bosanskoga/bošnjačkoga jezika* više uglednih autora govorili urednici Branko Tošović i Arno Wonisch, a o novom (XI.) broju *Radova*, časopisa Hrvatskog društva za znanost i umjetnost, govorio je urednik Josip Baotić.

M. KARULA

Kapelan za svog župnika

Napisao fra Leonard

Slavni bosanski biskup fra Marijan Šunjić bio kao mladomisnik kapelanom u Gornjem Vakufu kod pobožnog starca fra Marijana Jakovljevića. Turci su tada branili katolicima praviti prozore od stakla, da tobože ne vide kroz njih u turske kuće, nego su morali mjesto stakla prikovati lambor (govediju drobinu). Buduć je stari fra Marijan imao slab očinji vid, usudi se staviti na prozor jedno stakleno okance, da tu pri boljem svjetlu može lakše čitati. To Turci opaze, pa tuže fra Marijana na svoj sud, koji pozove optuženika samo po imenu. Znao je mladi fra Marijan Šunjić, da bi starog župnika mogla i glave stati turska osuda, pa se on stavi za krivca. Ode na sud.

Jesi li ti, mōre, fra Marijan?

Jesam, efendum - odgovori smijerno Šunjić.

Jeli se to netko usudio u tvojoj kapeli (župskom stanu) metnuti staklo na pendžer?

Jest, efendum.

Šest heftâ hapsta papazu (fratru)! glasila je osuda. I odležo je požrtvovni kapelan za svog župnika, odležo ne u ljudskom prebivalištu, nego na tvrdom ćumuru.

Glasnik sv. Ante Padovanskoga, br. 6, str. 94

Koliko sami franjevci izdaju časopisa?

130, u 14 raznih jezika; najviše u francuskom – 50. Na našem hrvatskom jeziku ima 7 franjevačkih listova. Među njim, razumije se, spada i naš Glasnik. Svi ovi listovi po svijetu šire među katolicima duh Isusa i sv. Frane.

Glasnik svetoga Ante Padovanskoga, Visoko, 1. travnja 1908., god. III, br. 4, str. 62

Sitne bilješke o Glasniku.

- Glasnik je kroz ova 4 mjeseca dobio novih pretplatnika 850. Čitatelji se javljaju sami od sebe, dok čuju za Antin list; primaju ga iz osvjedočenja i stalno.
- Preko stotinu Glasnika ide na slijedeće pošte: Vareš 285 (samo mjesto 230); Livno 225 (grad 155); Kotor 170 (grad 90); Travnik 138 (samo predgradje Dolac 60); Zagreb 126; Jajce 118. Većina ovog ide preko revnih povjerenika. Najjači je povjerenik vjeroučitelj livanjski (125 komada) i jedan kafedžija vareški (117 komada).
- Naš je crveni Glasnik zaplovio ne samo u Ameriku, neg i u Afriku. U plodnom Misiru ima dapače svoju povjerenicu.
- U jednoj dalmatinskoj žandarskoj postaji pretplaćeni su na Glasnik svi oružnici (6 ih).
- Ne ćete vjerovati, ali je istina, da Glasnik sv. Ante čitaju ne samo riščani, nego i nevjernici. Ima ih dosta, koji goje veliko pouzdanje u ovog narodnog sveca. Nije zgorega.
- Imamo jednog čitatelja Glasnika, koji je u svojoj 41. godini naučio čitati, da samo može štiti Glasnik sv. Ante, i pisati, da nam može javiti svoju jednu zahvalnicu. a Tako nam on piše.
- Naš Glasnik preporučio ove godine najvažniji hrvatski katolički listovi. Navodim samo nekoliko riječi iz «Jutra» i «Hrvatske Straže»: ... «To je vrlo zanimiv i izvrsno uregivan pučki nabožni list, koji se može samo najtoplije preporučiti». («Jutro») «... Lijepi je taj Glasnik u dvije godine steko već nekoliko tisuća predbrojnika. A i piše tako, te može osvojiti - kratko, ali sočno i jezgrovito» («Hrvatska Straža»).

Glasnik svetoga Ante Padovanskoga, Visoko, 1. svibnja 1908., god. III, br. 5, str. 69-70

KALENDAR DOGAĐAJA

Utorak 8. lipnja

Trinaesti utorak u pobožnosti *Trinaest utoraka u čast sv. Anti*. Pjevana misa i prigodna propovijed u 8 i 18 sati.

Četvrtak 10. lipnja

Prvi dan trodnevnice u čast sv. Anti. Pjevana misa i prigodna propovijed u 18 sati.

Petak 11. lipnja

Drugi dan trodnevnice u čast sv. Anti. Pjevana misa i prigodna propovijed u 18 sati.

Subota 12. lipnja

Treći dan trodnevnice u čast sv. Anti. Pjevana misa i prigodna propovijed u 18 sati.

Nedjelja 13. lipnja

Blagdan sv. Ante. Mise u 6, 7, 8, 9, 10, 11 (svečana: predvodi vlč. Mario Bernardić, profesor na KBF Sarajevo), 13, 16 (misa za djecu i blagoslov cvijeća), 17, 18 (svečana: predvodi provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran) i 20 sati.

Četvrtak 24. lipnja

Blagdan Rođenja sv. Ivana Krstitelja. Hodočašće u Podmilačje (prijave na našoj samostanskoj porti).

Ponedjeljak 2. kolovoza

Blagdan Gospe od Anđela, *porciunkula*. Na današnji dan, u svim bazilikama, svetištima, franjevačkim i župnim crkvama može se zadobiti potpuni oprost. Da bi se zadobio taj oprost, potrebno je pohoditi crkvu i u njoj na nakanu Svetoga Oca izmoliti *Oče naš* i *Vjerovanje*, pristupiti sakramentu pokore i pričestiti se. Mise u našoj crkvi u 7.30, 11 i 18 sati.

Nedjelja 15. kolovoza

Svetkovina Uznesenja bl. Djevice Marije (Velika Gospa). Slavi se na Stupu i u Olovu. Mise u našoj crkvi kao i svake nedjelje u 8, 9.30, 11, 12 i 18 sati.

Srijeda 8. rujna

Blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije (Mala Gospa). Mise u našoj crkvi u 7.30 i 18 sati.

Utorak 14. rujna

Blagdan Uzvišenja svetoga Križa. Patron bosanske franjevačke provincije. Mise u našoj crkvi u 7.30 i 18 sati.

MISE U NAŠOJ CRKVI

Nedjeljom: u 8, 9.30, 11, 12 i 18 sati.

Svaki utorak posvećen je sv. Anti i mise su uz pobožnost sv. Anti u 8 i 18 sati. Nakon večernje mise predavanje za studente i mladež te druženje u samostanskoj dvorani.

Radnim danom samostanska misa s jutarnjom je u 7.30 sati, te večernja misa u 18 sati.

Prije svake mise može se potražiti svećenika za ispovijed i uvijek dogovoriti vrijeme za duhovni razgovor.

U crkvi se tijekom godine održavaju brojni glazbeni koncerti, a samostanska *Mala galerija Sveti Anto* je otvorena za susrete raznih udruga, za održavanje različitih vjerskih i kulturnih priredbi, okruglih stolova i znanstvenih predavanja.

Tiskanje ovoga broja našega *Glasnika sv. Ante* pomogao je župni ured Šujica Iskreno zahvaljujemo!

Nakladnik: Franjevački samostan sv. Ante, Sarajevo, Franjevačka 6
Tel: 033/236 107, fax: 033/236 108
E-mail: sv.anto@bih.net.ba
www.svantosarajevo.org
Glavni urednik: Marijan Karaula
Lektura: Ivo Pranjkočić
Fotografija: Marijan Karaula
Grafički urednik: M.S. Štrika
Tisak: SUTON - Široki Brijeg